

Parochiespiritualiteit

Jaargang 22 | nummer 2 | september 2026

Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heyendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Versijnt tweemaal per jaar

Samenstelling: Jim Schilder, Tim Schilling,

Mirjam Spruit (stafmedewerkers CPS),

Julie Visschers (medewerker communicatie)

Volg ons

op Facebook

en Instagram

IN DIT NUMMER

Terugblik studiemiddag	2
Leeskring	2
Training	2
Recensies	3
Conferentie Missionaire Parochie	4
Called & Gifted	4

De parochie in de tijd van AI

Soms heb ik het gevoel dat ik in een sciencefictionfilm leef. Auto's, drones en robots functioneren steeds vaker autonoom. Telkens wanneer ik een zelfrijdende grasmaaier zie, krijg ik er de kriebels van. Ik vind het heerlijk om het gras te maaien. Waarom zou iemand dat werk aan een machine willen overlaten? Als computers en machines al het werk van ons overnemen, wat blijft er dan nog voor mensen te doen?

Het zijn vragen van het tijdperk van kunstmatige intelligentie (AI). Hoewel mensen de voordelen zien die nieuwe technologie met zich meebrengt (bijvoorbeeld in de gezondheidszorg), maken zij zich ook zorgen over hun baan, de milieukosten van datamining en verlies van de controle over hun leven.

Gelukkig laat de Geest ons niet verdrinken in zorgen en speculaties. Het meest recente teken daarvan is de encycliek van paus Leo XIV, 'Magnifica humanitas', over de bescherming van de menselijke persoon in het tijdperk van AI.

Welke stappen moeten we zetten om mensen te helpen? Paus Leo biedt een geruststellend perspectief. Allereerst is de wereld in Gods handen en blijft vertrouwen op God altijd ons fundament. De paus maakt ook duidelijk dat technologie op zichzelf neutraal is. Ze wordt pas goed of slecht door hoe wij haar gebruiken. Daarom is het nodig dat we haar begrijpen en goede keuzes maken over het gebruik ervan. Transparantie en structuren van verantwoordelijkheid zijn vereist. De katholieke sociale leer biedt hierbij een ethisch kompas.

Verder wijst de paus op verleidingen die we moeten vermijden, zoals ons menselijk bestaan onderwaarderen en al onze hoop vestigen op technologie. De sleutel tot het mysterie van ons bestaan ligt in het feit dat wij geestelijke én lichamelijke wezens zijn. Door mens te worden heeft Christus

ons de waardigheid van het mens-zijn getoond. AI is slechts een hulpmiddel voor de mens. Het kan ons leven geen betekenis geven; het kan onze diepe levensvragen niet beantwoorden.

Nog een verleiding om te vermijden: denken dat de problemen waarvoor we staan onoverkomelijk zijn. Paus Leo noemt dit "berusting vermomd als realisme".

Wat kunnen parochies doen om daarbij te helpen? Samen moeten we bouwen aan een beschaving van liefde, zegt de paus. Die ontstaat door kleine, plaatselijke en volgehouden daden van liefde. Kortom we moeten het evangelie verkondigen, de dialoog aangaan, relaties opbouwen, de zwakken verdedigen, ons inzetten voor gerechtigheid en bidden (TS).

Terugblik studiemiddag

Inspiratie voor de volgende stap

Op 4 juni jl. vond een inspirerende studiemiddag plaats rond de nieuwe 'Gids voor de Missionaire Parochie'. Onder leiding van dagvoorzitter en uitgever Leo Fijen werd de gids vanuit verschillende perspectieven belicht.

De middag was niet alleen een kennismaking met de inhoud, maar vooral een uitnodiging om na te denken over de missionaire roeping van de eigen parochie.

Karen Zwijze benadrukte vanuit haar ervaring met kerkvernieuwing het belang van het herontdekken van die roeping. Niet activiteiten of structuren staan centraal, maar de vraag waar God al aan het werk is en hoe de geloofsgemeenschap daarbij kan aansluiten.

Heleen van de Reep liet zien hoe de gids inzichten en ervaringen van de afgelopen jaren samenbrengt en vertaalt naar de Nederlandse parochiepraktijk. Thema's als gastvrijheid, leiderschap, diaconie en evangelisatie krijgen daarbij concrete aandacht.

Priester Gauthier de Bekker waardeerde de combinatie van theologische diepgang en praktische toepasbaarheid en vroeg aandacht voor de onderliggende visie op God, mens en Kerk.

In het tweede deel van de middag gingen deelnemers met elkaar in gesprek over wat de gids oproept voor de eigen parochie. De middag eindigde met gebed en ontmoeting.

De 'Gids voor de Missionaire Parochie' is nog steeds verkrijgbaar in onze webshop! Het boek biedt inspiratie, verdieping en praktische handvatten voor parochies die hun missionaire roeping willen ontdekken en verder vormgeven.

Leeskring

Online leeskring catechese handboek

Na enthousiaste reacties op de eerste twee edities organiseren de Dominicanessen van St. Cecilia in 2026-2027 opnieuw een online leeskring en gespreksgroep rond het 'Catechese Handboek' van Hannah Vaughan-Spruce.

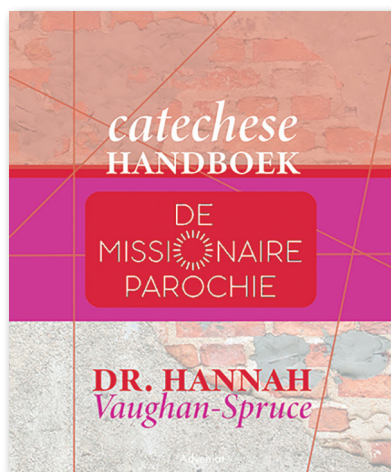
Over het boek

Het 'Catechese Handboek' richt zich op een belangrijke taak van de catechist: het doorgeven van het geloof. De leeskring is bedoeld voor iedereen die catechese geeft in de parochie, op school of thuis, of dit wil gaan doen. Ook ouders zijn van harte welkom: zij zijn immers de eerste catechisten van hun kinderen.

Het boek behandelt drie thema's:

1. de inhoudelijke basisbeginselen van catechese;
2. de inhoud: wat leer ik mensen?
3. de methodologie: hoe onderwijs ik mensen?

Naast het lezen is er ruimte om eigen ervaringen met catechese te overwegen en te delen.

Praktische informatie

De bijeenkomsten vinden online plaats op woensdagavond van 20.00 tot 21.30 uur. Iedere bijeenkomst begint met een korte inleiding door een zuster, gevolgd door uitwisseling in kleine groepen en gezamenlijk gebed.

Data: 9 en 23 september, 7 en 28 oktober, 11 en 25 november 2026; 6 en 20 januari, 3 en 24 februari, 10 en 31 maart, 7 en 21 april en 12 mei 2027.

Lees reacties van eerdere deelnemers op www.dominicanessensittard.org/ volwassenen en daar kunt u ook aanmelden voor deze waardevolle leeskring.

Training

'Verbindende communicatie'

7 en 8 april, 19 en 20 mei 2027 te Helvoirt

Deze dagen staan in het teken van **luis-teren naar jezelf, de ander en God**. Ze zijn bedoeld voor priesters, diakens, pastoraal werkers/-sters en bisdommedewerkers. Bij uitzondering laten we ook andere mensen toe die in parochies werkzaam zijn, bijvoorbeeld leden van een leiderschapsteam, missionair team of parochieteam.

Het doel is om zicht te krijgen op mogelijke thema's die je belemmeren goed en open te communiceren met anderen. We nemen communicatieve processen onder de loep, proberen reacties bij onszelf te herleiden en obstakels bij onszelf te (h)erkennen. Er zullen diverse inleidingen worden aangeboden met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten.

De meeste inleidingen worden gegeven door Gabriella Buirma-Rieu. Zij is coach in *Verbindende (Geweldloze) Communicatie en Bemiddeling*. Dit is een vorm van communiceren, waarbij je je eigen reacties beter leert begrijpen, daardoor ook de ander beter kunt begrijpen en dus meer in verbinding kunt blijven.

Geef je snel op! Er is plaats voor max. 12 personen.

De training bestaat twee keer twee dagen en een tussentijds online gesprek met één van de begeleiders. De ontvangst is op woensdag 7 april (en 20 mei) om 9 uur, om 9.45 uur start het programma. Het programma is op donderdag 8 april (en 21 mei) afgelopen om 17 uur. Locatie is Beziingscentrum Emmaus te Helvoirt.

Meer informatie via de website van het CPS. Aanmelden kan tot 1 februari 2027 via mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Recensie

Oordeel over niemand

Isaac Slater ocso

Nog altijd vind ik het een zeer uitdagen- de uitspraak van Jezus: 'Oordeel niet, zo- dat je niet geoordeeld wordt' (Mat. 7:1). Alleen God weet wat in het mensenhart leeft, dus moeten wij het oordeel aan God overlaten. Maar lastig blijft het, om geen ruimte te bieden aan de scherpe meningen die in ons opkomen. Het kan een boost aan ons gevoel van eigen- waarde geven wanneer we een ander kleineren (hoewel dit ook met een bit- tere nasmaak komt). De polarisatie in onze samenleving getuigt van hoe groot en hardnekkig het probleem van veroor- delen is.

Zelfs voor een monnik is het moeilijk om dit te vermijden. In zijn nieuwe boek 'Oordeel over niemand' staat br. Isaac Slater ocso stil bij de uitdaging om Jezus' woorden in praktijk te brengen. Slater is monnik van de abdij van Genesee, New York. In zijn betoog put hij uit de Bijbel, maar ook uit zijn eigen levenservaring, teksten van de woestijnvaders en schrij- vers zoals Simone Weil, Fjodor Dostojevski en paus Franciscus. Het boek dient zich aan als een frisse geestelijke gids.

Sleutel tot de innerlijke verandering is, volgens Slater, het leren vertrouwen op Gods onbaatzuchtige liefde. Hierin vinden we de nodige vrijheid om vergevings- gezind te zijn. God is de rechter, dat is onze taak niet. Aan ons het loslaten en liefhebben, zoals Jezus heeft gedaan.

Slater citeert Sint-Bernardus: 'Door het kruis te aanvaarden ... hoopt [God] tegen beter weten in om een soortgelijke kwa- liteit van liefde in menselijke harten op te wekken; niet omdat hij het nodig heeft maar omdat voor ons vrij liefhebben, bloeien betekent.' (TS)

Recensie

De kwestie Job

Dirk de Bree

'Ineens waren er te veel vragen waar ik geen antwoord meer op kon vinden. Mijn geloof wankelde. Ik preekte iedere zondag, maar van binnen werd het al donkerder.' Zo begint PKN-dominee Dirk de Bree zijn boek *De kwestie Job*, dat al drie keer is herdrukt.

De Bree, werkzaam in de Nieuwe Kerk Utrecht, verwerkte zijn geloofstwifels aanvankelijk in enkele preken over Job, de man in de Bijbel die niets fout deed en toch alles verloor. Die preken bleken bij velen een snaar te raken. De Bree heeft ze uitgewerkt tot een boek, en de reacties daarop waren aanleiding om samen met zijn vrouw bijeenkomsten aan te bieden. Daar, en in het boek, gaat het over thema's als de verborgenheid van God en de pijn die dat veroorzaakt, over gebed dat niet verhoord lijkt te worden, over leed dat onschuldige men- sen treft, over vragen als: waarom ik?, of: mag ik boos zijn op God? De Bree: 'Job reikt me de woorden aan om te worstelen met God, juist als Hij verbor- gen is.'

Het boek telt achttien korte hoofdstuk- ken, ondergebracht in vijf delen: over Job en zijn vragen, zijn vrienden, zijn recht, zijn God, en de kerk. De taal van De Bree is bijzonder toegankelijk. Het boek leent zich uitstekend voor gebruik in groepen. Achterin staan 'verwerkings- vragen en opdrachten', plus een korte beschrijving hoe je dat (in een parochie of gemeente) kunt aanpakken. Wie over de thema's in het boek meer wil lezen, kan terecht bij de titels in het beknopte notenapparaat. (JS)

Recensie

Benedictus XVI - Een paus in dialoog met zijn tijd

André Roes

Historicus André Roes vond dat een Nederlandstalig biografie ontbrak over paus Benedictus XVI (1927-2022). In dit boek doet hij een poging die leemte in te vullen. Eerst volgen we vooral de le- vensloop van de Duitse paus, daarna zijn de hoofdstukken vooral per thema ge- formuleerd en laat Roes de paus vooral zelf aan het woord. Het blijft indrukwek- kend hoeveel deze paus geschreven heeft. Voor hem stond het geloof – de relatie met Jezus Christus – voorop.

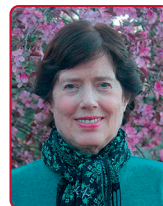
Ik vond het een heel mooi boek om te lezen, met raakvlakken met nog steeds heel actuele thema's. Bijvoorbeeld het verstaan van het Tweede Vaticaans Con- cilie (1962-1965), de omgang met de priesterbroederschap Sint Pius X, de oecumene en de dialoog met andere godsdiensten. Omdat de teksten van paus Benedictus XVI zo rijk zijn, en dit boek daarmee ook, zou ik aanraden tel- kens een deel te lezen om zo de inhoud beter 'te verteren'. Dan is er meer kans dat bij ons gebeurt, wat paus Benedictus XVI voor ogen stond: dat onze relatie met Christus en met zijn Kerk wordt verdiept. Dank aan André Roes voor deze mooie, positieve studie over paus Benedictus XVI. Het boek is online ver- krijgbaar bij uitgeverij Betsaida. (MS)

'Naar Christus omzien! Als wij dat doen, dan zien wij dat het christen- dom iets meer en iets anders is dan een moraalstelsel, dan een reeks van eisen en wetten. Het is het ge- schenken van een vriendschap die ons in leven en sterven draagt' (Paus Benedictus XVI, Mariazell 2007).

Conferentie Missionaire Parochie

Hoofdspreker is **Sherry Weddell**, internationaal bekend door haar werk rond leerling-zijn van Jezus, roeping en charisma's. Zij is mede-oprichter en directeur van het Amerikaanse Catherine of Siena Institute. Haar boek 'Forming intentional disciples' over evangelisatie en het vormen van leerlingen van Jezus in de 21e eeuw is wereldwijd een bestseller. Met het programma 'Called & Gifted' helpt Weddell gelovigen hun persoonlijke charisma's te ontdekken en in te zetten.

Het thema '**Geroepen en gezonden**' is geïnspireerd op Johannes 15,16, waar Jezus zegt dat Hij ons heeft uitgekozen en gezonden om vrucht te dragen. Tijdens de conferentie staat centraal hoe parochies mensen kunnen helpen hun eigen gaven en talenten te herkennen en daarmee dienstbaar te zijn. Er is ruimte voor inspiratie, ontmoeting en praktische inzichten. De conferentie is bedoeld voor parochies die al een missionaire weg gaan én voor parochies die zich oriënteren of hun eerste stappen zetten.

Op **vrijdag 12 februari** is er bovendien een **verdiepingsdag voor missionair kader**. Pastorale teams, parochianen die het missionaire proces trekken, missionaire teams, leiderschapsteams en bisdomteams zijn hiervoor uitgenodigd. Onder begeleiding van Sherry Weddell kunnen zij samen nadenken over de volgende stappen in hun missionaire ontwikkeling.

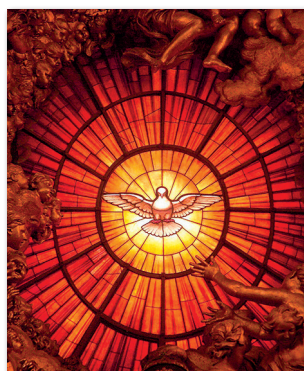
Meer informatie en aanmelden: www.missionaireparochie.nl

Op **zaterdag 13 februari 2027** vindt in Veenendaal de zesde Conferentie Missionaire Parochie plaats. Het thema is '**Geroepen en gezonden**'. De conferentie wil parochies helpen hun missionaire roeping vorm te geven en parochianen toe te rusten om hun talenten in te zetten voor Kerk en samenleving.

Called & Gifted

Dit voorjaar mocht ik meedoen aan een pilot in Nederland van het programma 'Called & Gifted' ('geroepen en toegerust'). Het is een programma dat gelovigen wil helpen hun charisma's of geestelijke gaven te onderscheiden. Charisma's zijn gaven van de heilige Geest, die God ons schenkt om zijn liefde door te geven aan anderen. Denk aan charisma's als bemoediging, barmhartigheid, leiderschap, administratie, maar ook genezing, voorbede, kennis, het celibaat, musiceren en vele vormen van het uitoefenen van een ambacht. Een divers palet van in totaal 24 charisma's, die in dit programma gebaseerd zijn op de Heilige Schrift en Thomas van Aquino. Bij het onderscheiden of je een charisma hebt of niet mag je letten op: geeft het uitoefenen van dit charisma me vreugde en energie? Heb ik het gevoel dat ik op mijn plek ben en dat de tijd vliegt? En merk ik dat het (bovennatuurlijk) vrucht draagt?

Als ik reflecteer op wat het programma me gebracht heeft, denk ik aan drie dingen. Als eerste werd ik bevestigd in de charisma's die ik heb ontvangen, maar ook in de charisma's die ik niet heb ontvangen! Ik merkte opnieuw hoe bevrijdend dit voor mij is en hoe ik beter besef hoezeer we elkaar nodig hebben, ook in de parochie. Ten tweede was een eyeopener voor mij dat je de problemen in kerk en wereld altijd bekijkt vanuit de lens van je eigen charisma's. En dat doen anderen

dus ook! Maar soms kan het in de praktijk zo voelen dat 'ik gelijk heb' of 'het juiste denk te zien'. Dat klopt ook wel, maar dat doe ik wel vanuit de lens van mijn eigen charisma's... Ten derde vond ik het mooi om te horen dat het uitoefenen van bepaalde charisma's kan aanvoelen als een vorm van gebed. Bij mij geldt dat bijvoorbeeld bij het bestuderen van de Heilige Schrift, anderen zullen dat wellicht ervaren bij het uitoefenen van een bepaald ambacht of het musiceren.

Goed nieuws is dat diegene, die het programma 'Called & Gifted' mede heeft ontwikkeld in de Verenigde Staten, Sherry Weddell, volgend jaar de hoofdspreker zal zijn op de conferentie Missionaire Parochie in Veenendaal (zie hierboven). Juist over dit programma zal zij in de middag een seminar houden. We hopen na de conferentie 'Called & Gifted' ook breder aan te bieden voor de Nederlandse parochies.

Heb je interesse? Laat het weten via mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl (MS)